

# LAUSUNTO

**Asia: VN/36516/2025 Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi metsityksen määräaikaisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta.** Maa- ja metsätalousministeriö, 5.6.2026

## Suomen ilmastopaneeli

Heikki Lehtonen, Raisa Mäkipää, Jyri Seppälä, sihteeristö Heidi Lehtiniemi

## TAUSTAA

Metsityksen määräaikaisesta tukemisesta annetun lain (1114/2020) tavoitteena on lisätä metsäpinta-alaa ja hiilinieluja. Lakia muutettaisiin siten, että tukijärjestelmä otettaisiin uudelleen käyttöön eli metsitystuen hakeminen ja myöntäminen olisi jälleen mahdollista. Metsitystukijärjestelmä olisi voimassa vuoden 2027 alusta vuoden 2029 loppuun. Metsitystukea voisi hakea 31.3.2027 alkaen.

Esityksessä ehdotetaan, että vesoittunut entinen maatalousmaa voitaisiin tietyin edellytyksin jatkossa katsoa tukikelpoiseksi alueeksi. Metsityshankkeen vähimmäiskooksi asetettaisiin yksi hehtaari.

Metsitystuen hoitopalkkio maksettaisiin kahdessa erässä toteutusilmoituksesta (2. ja 5. vuosi). Lakia muutettaisiin lisäksi niin, että jatkossa jo metsitetyille alueille ei voisi hakea pelkkää hoitopalkkiota.

Metsityksen toteuttaminen kylvämällä ei olisi enää jatkossa mahdollista. Lisäksi maatalouskäytössä olevat, pienialaiset heikkotuottoiset pellot poistettaisiin tukikelpoisista alueista.

Esityksen tavoitteena on edistää joutoalueiden metsittämistä ottamalla käyttöön uudelleen metsitystukijärjestelmä, joka oli voimassa vuosina 2021–2023. Metsitystä edistämällä pyritään saamaan niin sanotuista joutoalueista uutta metsämaata. Tavoitteena on vähentää joutoalueiden kasvihuonekaasupäästöjä ja lisätä hiilinieluja ja -varastoja monimuotoisuutta heikentämättä.

Samanaikaisesti osalla kohteista voidaan edistää monimuotoisuutta aiempaan maankäyttöön verrattuna. Tavoitteen toteuttamiseksi tehtävien toimenpiteiden arvioidaan vuositasolla kohdistuvan noin 3 000 hehtaarille. Esitettävän tukijärjestelmän edellytykset täyttävää joutokäytössä olevaa, potentiaalisesti metsitettävää alaa on arvioitu olevan Suomessa hieman yli 100 000 hehtaaria.

Toteutettava metsitysala muodostunee kuitenkin huomattavasti pienemmäksi johtuen tukijärjestelmän määräaikaisuudesta, minkä lisäksi käytännön tilanteiden ja maanomistajien kiinnostuksen arviointi on vaikeaa. Myös useiden tukiehtojen, kuten muun muassa luonnon monimuotoisuuden ja maisematekijöiden, huomioon ottaminen tulee varmistettavaksi vasta tuen hakuvaiheessa, ja ne voivat karsia tukeen hyväksyttävää alaa.

Tukitasoista on säädetty valtioneuvoston asetuksella. Perustamistyöhön liittyvä kustannuskorvaus vaihtelisi mm. metsitettävän alueen maapohjan mukaan 1 500–2 000 euron välillä hehtaaria kohti ja hoitopalkkio olisi 900 euroa hehtaaria kohti yhteensä koko ajalle. Tuen saaja on velvollinen metsityksen mukaisiin hoitotoimiin 10 vuoden ajan.

## SUOMEN ILMASTOPANEELIN NÄKEMYKSET

Ilmastopaneeli näkee, että esitetty metsitystuki vaikuttaa Suomen metsien hiilinieluun hitaasti ja tuki on kallis keino vahvistaa hiilinieluja. Edellisellä kaudella 2021–2023 haetuilla metsitystuilla päästiin 6 600 ha metsitysalaan. Lehtonen ym. (2021) arvioivat 6000 ha vuosittaisella metsitysalalla saavutettavan seuraavien 15 vuoden kuluessa 0,19 Mt CO<sub>2</sub> ekv./vuosi päästövähennys, jos kivennäismaiden osuus metsityksen pinta-alasta on 75 % ja turvemaiden 25 %. Jos metsitystä jatkettaisiin 6000 ha vuodessa,

kasvaisi Suomen puuston kokonaistilavuus 15 vuodessa 0,032 %. Samalla metsitystukiesityksen kulut valtiolle olisivat 6000 ha vuosittaisella metsitysalalla noin 16 miljoonaa vuodessa ja 15 vuoden ajalta yli 800 euroa per saavuttu tonnin nielunlisäys.

Kuten aiemminkin, esitetty metsitystuki koskee myös tuotannosta poistettuja turvetuotantoalueita: "Tuella voitaisiin metsittää niin sanottuja joutoalueita. Näillä tarkoitettaisiin esimerkiksi maatalouskäytöstä poistuneita pelloja ja tuotannosta poistettuja turvetuotantoalueita". Entisiä turvetuotantoalueita on todennäköisesti kasvavassa määrin seuraavina vuosina, kun turvetuotanto on vähentynyt ja edelleen vähenee. Entisiä turvetuotantoalueita oli muutama vuosi sitten yli 100 000 ha (Kekkonen ym. 2025, s. 10).

Runkopuun (Aro ym. 2020, Lauhanen ym. 2025) ja bioenergiapuun (hieskoivun) kasvattaminen (Jylhä ym. 2015, 2026) voivat olla maanomistajalle taloudellisesti kannattavia vaihtoehtoja ilman metsitystukeakin. Tämän takia informaatio-ohjaus voi olla tältä osin riittävää, eikä metsitystuen lähtökohtaisesti tulisi kattaa maanomistajan metsityksen investointi- ja hoitokuluja kuin pieneltä osin entisillä turvetuotantosoilla. Lisäksi metsityksen edistämistä tulisi edistää selkeillä jälkihoitovelvoitteilla ympäristöluvuissa: metsitys voidaan nostaa ensisijaiseksi vaihtoehdoksi niillä kohteilla, jotka eivät sovellu vettämiseen, kosteikoiksi tai uusiutuvan energian hankkeisiin. Suurin päästövähennyspotentialiaali on vettämisellä.

Asetelma on kuitenkin muuttunut edellisen metsitystukiohjelman 2021–2023 ajasta siltä osin, että EU:n ennallistamisasetus sisältää velvoitteet ja minimitalvoitteet turvepeltojen vettämiseksi, joka tuottaa onnistuessaan ylivoimaisesti suurimmat kasvihuonekaasupäästöjen vähennykset hehtaaria kohden, jopa 30 tCO<sub>2</sub> ekv./ha vuodessa. Ojitettuina säilytettävien turvepeltojen metsitys tuottaisi tätä selvästi pienemmän päästövähennyksen turvepellolla vasta yli 20 vuoden jälkeen. Valtion metsien inventointi 13:ssa hylättyjen peltöjen pinta-ala on 117 000 ha ja siitä noin 44 000 ha on metsittyviä. Orgaanisilla mailla hylättyjä peltöjä sijaitsee noin 40 000 ha, josta metsittyvää alaa on noin 17 000 ha. Vettämiskelpoisia hylättyjä turvepeltöjä on arvioitu olevan noin 12 000 ha (Kekkonen ym. 2026, s. 12, 18–19). Toistaiseksi on kuitenkin vielä epäselvää, miten ja missä määrin turvepeltöjä tulisi vettämään osana Suomen ennallistamissuunnitelmaa. Metsitys on yksi mahdollinen EU:n ennallistamisasetuksen mukainen ennallistamistoimi. Vettäminen ja metsitys määrässä kasvavaa puulajia (hieskoivu, tervaleppä, paju) käyttäen olisi mahdollinen keino saavuttaa sekä välittömästi vettämistä seuraavat maaperän päästövähennykset (jopa 30 t CO<sub>2</sub> ekv./ha/v) että pitkällä aikavälillä kertyvän puubiomassan hiilinielu. Tämän vaihtoehdon kokeellinen tutkimusnäyttö vielä puuttuu ja käytännön toteutettavuutta ei ole testattu. Turvepeltojen vettämällä soveltuvien osien ja kohdennetusti alueille ja peltolohkoille, joiden maatalouskäyttö sadon tuottamiseksi on hyvin vähäistä, voidaan saavuttaa merkittäviä vähennyksiä kasvihuonekaasupäästöissä ja peltöjen ravinnekuormituksessa ruoantuotantoa vähentämättä. Tämä on todettu ja osoitettu aiemmissa tutkimuksissa (esim. Lehtonen ym. 2024).

Jos luonnos metsitystueksi toteutuu, maanomistajilla voi olla edessä valintoja paitsi hylättyjen peltöjen, myös entisten turvetuotantoalueiden metsittämisen ja vettämisen kesken. Ilmastopaneeli korostaa, että tukijärjestelmän tulee varmistaa yhteiskunnan varojen tarkoituksenmukaista käyttöä eri tavoitteet ja tarpeet huomioiden. Vettäminen voi monissa tapauksissa olla järkevämpi, monihyötyisempi ja jopa kustannuksiltaan edullisempi vaihtoehto kuin tuettavaksi esitetty metsitys, koska erityisesti turvepeltojen metsitys ei ole aina helppoa. Turvetuotantoalueet muodostavat myös isompia kokonaisuuksia, jotka parantavat kustannusvaikuttavuutta pienialaisiin vettämiskohteisiin nähden. Toki entisten

turvetuotantoalueiden joukossa saattaa olla kohteita, joissa turvekerros on enää hyvin ohut, ja maanomistaja saattaa nähdä metsityksen järkevänä ja päättää toteuttaa sen. Yhteiskunnan julki lausuttujen tavoitteiden kannalta ja esim. valuma-alueiden vesienhallinnan kannalta (kuivuusriskien vähentäminen ja veden tasaisen saatavuuden parantaminen valuma-alueilla) olisi kuitenkin tärkeää, että myös erilaisten turvemaiden vettäminen toteutettaisiin riittävässä mittakaavassa ja kustannusvaikuttavasti tulevana vuosina ja vuosikymmeninä. Koska myös joutoalueiden metsitys on perusteltua, se tulisi kohdentaa ensi sijassa kivennäismaavaltaisille joutomaille ja kivennäismaalajia oleville hylätyille pelloilla, samoin kuin niille entisille turvetuotantoalueille, joilla turvekerrosta on enää hyvin vähän jäljellä ja siksi saavutettavat päästövähennykset vettämisestä ovat vähäisiä seuraavina vuosikymmeninä. Kasvihuonekaasupäästöjen ja ravinnekuormituksen kannalta epäedullisin ja myös maanomistajalle todennäköisesti kallein metsityksen toteutustapa olisi ojituksen syventäminen paksuturpeisella hylätyllä pellolla, jonka jälkeen puuntaimien istutusta joudutaan useaan kertaan täydentämään esim. vesakon ja heinän kasvun vuoksi tai maan ravinnepuutoksien vuoksi. Tukijärjestelmälle tärkeää on metsityksen kohdentaminen siihen soveltuville alueille ilman ristiriitaa luonnon monimuotoisuuden edistämisen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen kanssa. Näistä syistä Ilmastopaneeli painottaa, että kustannustehokkaimmat päästövähennykset saadaan aikaan varmistamalla, ettei vettämiseltä turvemaita päädy metsitystuen piiriin.

Esitetyn metsitysohjelman toteutusta ja toimien kohdentamista tulee koordinoita yhdessä kansallisen ennallistamissuunnitelman kanssa siten, että tavoitteet luonnon monimuotoisuuden turvaamiselle, kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiselle ja hiilinielujen lisäämiselle voivat toteutua kustannusvaikuttavasti. Tämä tarkoittaa vettämiseltä paksuturpeiden maa-alueiden vettämistä riittävän suurissa kustannusvaikuttavissa kokonaisuuksissa luonto- ja ilmastohyötyjen saavuttamiseksi, ja vastaavasti metsittämisen kohdentamista ensi sijassa vettämiseltä turvemaita ja kivennäismaalajin joutomaille niin, että metsitykselle on todelliset onnistumisen edellytykset.

### **Suomen ilmastopaneelin kanta**

Edellä esitetyistä syistä Suomen ilmastopaneeli ei kannata metsityksen määrääkaista tukea esitetyssä muodossa. Metsityksen tukeminen tulisi sovittaa yhteen kokonaisvaltaisen maankäyttösektorin hiilitaseen vahvistamisohjelman ja Suomen ennallistamissuunnitelman kanssa. Muutoin on vaarana, että suoraviivainen tukiesitys ei palvele valtion talouden tervehtymistä eikä tue ilmasto- ja luontotavoitteiden tavoittelua kustannustehokkaalla tavalla. Asian valmisteluun pitää ottaa siksi aikalisä, jolloin pystytään luomaan kokonaisvaltainen kustannustehokas esitys valtion taloudelle.

### **Viitteet**

Jylhä, P., Aro, L., Knuuttila, M., Lötjönen, T., Ukonmaanaho, L. & Wejberg, H. 2026. Turvetuotantoalueiden jatkokäyttö : Kannattavuus, aluetalous- ja ympäristövaikutukset. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 11/2026. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 78 s. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-419-157-9>

Kekkonen, H., Knuuttila, M., Lehtonen, H., Niskanen, O., Niemi, J., Ojanen, H., Salmivaara, A., Stenberg, L. & Wejberg, H. 2026. Turvemaiden vettämis-toimien vaikutuksia maataloudelle. Kansallisen ennallistamissuunnitelman laadintaa tukeva raportti. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 9/2026. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 74 s. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-419-156-2>

Kekkonen, H., Ojanen, H., Sarkkola, S., Tuominen, S., Salmivaara, A. & Lehtonen, H. 2024. Turvepeltojen ennallistamistoimien kompensatiomahdollisuudet turvetuotanto-alueilla ja ojitetuissa suometsissä. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 100/2024. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 32 s. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-993-2>

Lehtonen, A., Aro, L., Haakana, M., Haikarainen, S., Heikkinen, J., Huuskonen, S. 2021. Maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteet – Arvio päästövähennysmahdollisuuksista: Synteesiraportti. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus, Luonnonvarakeskus. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-275-9>

Lehtonen, H., Ojanen, H., Kekkonen, H., Niskanen, O., Savikko, R., Wejberg, H., Knuuttila, M., Stenberg, L., Niemi, J., Salmivaara, A., Laurila, M. 2024. Turvepeltojen käytön tiekartta vuoteen 2050. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 89/2024. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 154 s. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-980-2>